

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 14. detsembril 1928. a.

IX. aastakäik.

Talviste spordinaudingute ootel

Schveitsi suusamaastik, millist meil nähakse ainult kinos ja unes.

Tänavune tali on jälle visa tulema. Sompus sügisilmad kippusid korraks juba lootust peletama talispordi võimalustesse, kuid viimased päevad on toonud jälle mõndagi parandust.

Ka on alanud juba ettevalmistused hooaja vastuvõtuks. Spordiriistade kauplustes on märgata elavust, suuski, liuraude ja kelke kantakse laiali suure õhinaga. Seltsid korraldavad platse liuväljade avamiseks, liitide ja seltside juhatused peavad nõu

tegevuskavade üle võistluste lavastamisel. Pinev ootus ja pakitsus on kõigil. Pakkugu suvi mis tahes, kuid tali toob ometigi alati eriti haaravaid elamusi põhjamaalasele. „Esimene lumi“ on maagiline sõna, mis paneb iga südame põksuma ja jääroose aknaruudul hindab mõnigi kallimaks hurmavatest lõunamaa roosidest.

Oleme karmi elu ja kareda ilu lapsed. Oleme tagasihoidlikud tunnetes, ei otsi ereda pilte silmale ega tulivärki hingele, —

puhtad ja karsked talvemotiivid leiavad meis aga kiindunumaid nautijaid.

Eks seame siis korda oma uisud ja suusad ja avame hinged põhjala piduhetketeks. Võib olla peame meie veel kaua ootama, võib olla on need hetked kiired mööda vilksatama? Mis sellest! Seda kallimad nad on meile, seda suurema õhina ja hoo- ga jookseme meie siis jääle ja lumele, seda sügavamini seome endid talveelamus- tega.

Noorem generatsioon kipub üle pea.

Eesti esivõistlused ping-pongis.

Eesti 1928. a. kinnised esivõistlused ping-pongis peeti 3., 4. ja 5. detsembril Tallinnas. Võistlustest, mis olid meie viimased suuremad sel aastal, võttis osa 50 kodumaa ping-ponglast — Tallinnast, Pärnust, Rakverest ja Nõmmelt.

Kui viimaste võistluste puhul avaldasime lootust, et meie selletaline ping-pongi hooaeg kujuneb elavamaks ja kõrgema tasapinnalisemaks kui ükski eelmise, siis löime nagu esimese võistluspäeva järele nende sõnade tõsiduses kahtlema. Esimesel võistluspäeval näis, et need võistlused kukuvad välja kaunis kahvatult. Neil puudus esialgu nimelt vanade tuusade tunnustatud löögituhi ja noorte uute tähtede tuleviku töötav debüüt, mis eriti meeldivaks tege viimased Tallinna esivõistlused. Kuid päev-päevalt kahanesid esimese päeva öredad muljed, üldmulje kasvas lõpuks väga heaks ja seda just rohkem vanade meistrite, kui noorte arvel. Aga, tõtt öelda, ei taganud need võistlused siiski nii heledat optimismi hooajaks, nagu tegid seda eelmised võistlused. Eelmiste võistluste järele otsustades ootasime rohkem neist võistlustest. Seda mitte enam pika rea uute nägudena, sest need kerkivad hulgana esile ainult hooaja alul. Edasi tuleb ilmsiks neid vähe, kuna järgnevad kuud on kõigepealt just ajaks, mis näitavad, kui kaugelt need noored vahepeal jõuavad. Ei oodanud neilt noortelt ka veel võimeid, mis oleksid küünninud meistrite mänguni, ent rohkem edu ja paremat mängu ootasime siiski, mis tulemata aga jäi, kuigi üksikult mängijate juures seda võis tähele panna. Enamik neist seesama, mis Tallinna esivõistlustel debüteerisid, osa koguni vähjakäiku teinud, mis siiski erilisel suures ei olnud. Todasama võib öelda ka vanemate ping-ponglaste kohta, kelle hulgas esines paremaks kui ka halvemaks muutunud mängijaid. Ka vähene treening paistis silma, mis aga kuidagi maad ei tohi võtta. Maavõistlus Lätiga on ligi. Hiljuti peeti Riias suuremaid võistlusi, millel domineeris vana kuulsus Finberg, kes paremaks, kõigepealt just löögikindluses, olevat läinud endisega võrreldes. Finbergile järgnesid velled Rosenthalid, kevadise Eesti-Läti maavõistluse mängijatest Osinschist ja Sverdlinist polnud aga midagi kuulda. Sellest peame järeldama, et lätlased hoolsas treeningus ja väga löögivõimsad mehed on, kellel ei näi puuduvat eeldused kevadise võistluse revanscheerimiseks. Meie mängijate osaline märgatav loodus asja vastu, vähene treening ja pealiskaudsus oma alasse süvendab vaid toda arvamist. Mängijad ise aga peaks aru saama sellest, võtma asja vana tõsidusega. Kõigepealt just noored. Ka vanemad ei jää üle muud teed, kui tahetakse esineda hästi Riias, mis eelduste järele väga raske.

Peatudes lähemalt üksikute klasside juures, asetame meeeldi esiritta meeste A-klassi, mis moodustab Eesti ping-pongi praeguse heledama osa. Siin näeb ikkagi tõsist võistlust ja sporti, mida kahjuks mõnegi teise klassi kohta öelda ei saa. Üksikutest meestest olid neil võistlustel väljapaistvamad Paul Haas ja Alfred Frantz, kes peale muu viimaste võistlustega võrreldes edenenud olid, eriti tublilt seda just Frantz. Finaalis tegi ta Haasi elu seevõrra kibedaks, et sellel ainult puudus juuksekarva võrra kaotusest. Näis nii, et Frantz juba võidab, mis paljude arvates, Frantzu aktiivsust arvesse võttes, ka sündima oleks pidanud. Aga siiski võitis veel Haas, seda just oma suuremate kogemuste tõttu. Kui Haas eelmistel võistlustel esines veel vallatledes, oma täisi võimeid välja panemata, tegi ta seda neil võistlustel täielikult. Juba poolfinaalis püüdis E. Mustkivi teda visa ja kiitustvääriva vastupanuga ohjeldada, finaalis tegi aga Frantz Haasi päevad juba lausa hulluks. Ei näi kaugel olema enam ajad, kus tõusta võivad mängijad, kes kasvavad Haasi üle pea. Muide näib Haas aga olevat praegu samal tasapinnal, kus oli ta oma vormi paremail päevil. Paiguti ei taha vaid välja tulla tema varem nii tugevad surumised. Hoolas treening peab aga siin aitama. Kuid kindlasti parem kui kunagi varem on Alfred Frantz, kellel nii pealetung kui ka kaitse rahvusvahelise tasapinnani jõudnud. Frantz areneb viimasel ajal järjekindlalt, mis peaks garanteerima, et temas Haasi võitja peitub, kuigi see ise ütleb, et kõige raskem mängida olevat Mustkiviga.

Rohkem rahulikum peaks püüdma olla Frantz, sest liig närvilikkus on praegu tema

mõjuvama miinus. Temale kord nii tavalisest hoolimatusest on Frantz nüüd pea täiesti vaba. Edu näitab veel Mustkivi, kes oli neil võistlustel kõigiti korralik, hea ja meeldiv. Pukk oli nende võistluste suur üllatus. Eelmistel võistlustel näis, et temal aeg on „pillid kotti panna“, nüüd aga surus tema enda kolmandale kohale, seda rohkem kogemuste, kui ande ja oskuse tõttu. Vähjakäiku on teinud aga V. Ader, V. Reinbaum ja Barring. Aderi juures on see mõistetav: kohe pärast Tallinna esivõistlusi vigastas ta oma käe ega saanud enne harjutada kui reedel enne praeguseid võistlusi. Võistlustel hakkas pealegi rebenema haav, millepärast temalt edu praegu nõuda ei tohigi. Aga Reinbaum ja Barring? Näib, et vaid süüdi on enda hooletus. Mainimist väärib veel Kuusiku come back, mis oli ilma erilise hea ja halvata, igapäevane, nagu Kuusiku mängki. Näis paiguti nagu vähe edu. Kuid rohkem, rohkem on toda tarvis.

B. klass oli üldiselt neil võistlustel vähepakuv ja igav. Võitja Epstein pahandab otse oma puise ja üksluse mänguga, mis kehvem, kui ühegi eelmise B. klassi võitja partiid. Edu võis tähele panna G. Pärnpuu, A. Poolaki, Pessegoffi juures. Kalm oli ikka vana. Tuberk, Teetsov, Nikonoff jätsid aga natuke nagu nõr-

A. Frantz, paljulubav ping-pongijõud.

gema mulje ekui eelmistel võistlustel. Tiili, Benjamin debüüt väärilis tähelepanu.

Noorte hulgas võitis jällegi Sillam, kelle mäng mitmekesisemaks ja julgemaks muutunud. Debüteeriv Brenner, kes mängis ilusti, oli temale paras paarimees. Brenner peaks andma tugevama löögi ja täpsemad surumised. Need kaks ja veel väike Vestel näivad olevat ping-pongi taevast tõsivad tähed.

Naismängijate juures võis märgata väikest edu, kuid kõrge pole tasapind veel siiski.

Ka paarismängudes oli edu eeskätt just Frantz-Reinbaumi juures, kes võitsid teenitult mitmekordse meisterpaari Haas-Puki.

Senioridest olid paremad Vaheer ja Krustaljeff, kes mängisid paiguti väga kaunit. Teiste hulgas oli aga mehi, keda kuidagi ping-pong-laseks ei saa pidada, nii näiteks jalgpallimees Räästas. Muide: seniorideks loeti siin need, kes 25 a. vanad! Miks teeb aga Eesti ping-pongliit sellist kometit senioride nime all? Edasi oleks soovida, et vanade hulgas tulevikus tõesti esineks vanad, näiteks üle 35 a.

Korraldus oleks võinud olla võistlustel parem. Praegu oli see täis rumalaid sekeldusi, kuuldusi, et loosimisega pole kõik korras jne., isiklike hõorumisi, viha ja intriige, mis millegagi Eesti ping-pongi ei rikasta, küll aga aitab seda lõhkuda.

Üldiselt olid nende võistluste tehnilised tulemused:

A klassi meestele: Ader-Kuusik 16:21, 19:21, 21:18, 21:13, 21:18; Barring-Reinbaum 21:19, 21:17, 21:16; Haas-Kalm 21:19, 21:16, 21:17; Pukk-Lauri 21:19, 21:15, 21:14; Mustkivi-Ader

27:25, 21:19, 18:21, 22:20; Pukk-Barring 21:18, 20:22, 21:18, 21:16; Frantz-Epstein 21:14, 23:25, 21:13, 22:20; Haas-Mustkivi 21:10, 16:21, 21:14; Frantz-Pukk 18:21, 15:21, 21:19, 21:15; Pukk-Mustkivi 9:21, 21:19, 21:10, 21:6.

Finaalis võitis P. Haas (Tall. Kalev) A. Frantsi (Tall. NMKÜ) 22:20, 15:21, 24:22, 15:21, 21:15.

B klassi meestele: Nikanoff-Lauri 21:13, 21:13; Tiil-Gerasimoff 21:11, 21:18; Epstein-Kivi 21:14, 21:10; Kalm-Sutt 21:16, 21:13; Pärnpuu-Teetsov 12:21, 21:19, 21:16; Pessegoff-Umverk 19:21, 21:19, 21:18; Epstein-Tiil 21:17, 21:17; Pessegoff-Nikanoff 21:19, 18:15, 21:15; Pärnpuu-Kalm 21:19, 19:21, 21:16; Tuberk-Poolak 21:13, 21:14; Epstein-Pessegoff 19:21, 21:11, 21:18; Pärnpuu-Poolak 21:16, 21:9.

Finaalis võitis Epstein (Tall. Mak-kabi)-Pärnpuu (NMKÜ) 21:18, 22:20, 21:15.

Noorte klassis: Tamberg-Lukman 15:21, 21:16, 21:11; Lukmann-Jürisson 21:12, 21:9; Tamberg-Mõisak 21:12, 21:15; Sillam-Goldin 21:15, 21:8; Vestel-Leibing 22:20, 21:17; Vanaase-Benjam 21:14, 21:15; Brenner-Kornak 21:16, 21:18; Freiberg-Lury 21:16, 21:10; Murr-Vesterberg w. o.; Sillam-Vanaase 21:17, 21:19; Brenner-Vestel 15:21, 21:17, 21:11; Freiberg-Murr 21:15, 21:16; Sillam-Tamberg 21:16, 19:21, 21:9; Brenner-Freiberg 17:21, 12:21, 21:17.

Finaalis võitis Sillam (NMKÜ)-Brenneri (NMKÜ Luteri osak.) 21:17, 21:18, 21:17.

Handicap-võistlused: Brenner-Barring 21:19, 21:6; Pessegoff-Lauri 16:21, 21:20, 21:19; Lukmann-Kuusik 17:21, 21:16, 21:19; Kornak-Frantz 21:11, 18:21, 21:13.

Finaalis võitis Vestel (NMKÜ) Pessegoffi (NMKÜ) 21:14, 21:17.

Senioridel: Vaheer-Hiip 21:15, 21:19; Krustaljeff-Räästas 21:6, 21:14; Jakobson-Ploom-puu w. o.; Vaheer-Heide 21:8, 21:12; Krustaljeff-Jakobson 21:8, 19:21, 21:19.

Finaalis võitis Vaheer (Tall. Kalev)-Krustaljeffi (ÜEMÜTO) 21:17, 23:25, 21:7, 22:20.

Naismängudes: Kõöbe-Rossmann 21:17, 21:8.

Finaalis võitis L. Virkus (Pärnu Tervis) Kõöbe (Tall. Kalev) 21:17, 17:21, 21:15, 13:21, 21:18.

Meespaarismängus: Frantz-Reinbaum — Haas-Pukk 21:16, 20:16, 20:22, 21:8, 22:20.

Sega-paarismängus: prl. Virkus-Frantz — prl. Kõöbe-Reinbaum 21:19, 21:17, 11:21, 21:14. Sinimäe Ets.

Maailmameister löödud.

Budapestis algas ping-poni talihooga üllatusega. Meeste üksikmängus sai senine maailmameister Mechlovitz senitundmatult Ungari tähtelt Szabadosilt tublisti lüüa. Naismeister Mednyanski ei teinud siiski oma tiitlile häbi ja suutis turniiril pääseda esikohale. Meeste kaksikmängu võitsid Liebster-Thum.

Jüri Lossman tagasi.

Möödunud neljapäeval jõudis Ameerikast Tallinna tagasi meie maratonimeister, kes oli kodumaalt olnud eemal ligi 10 kuud.

43 päevaga jahil üle ookeani.

Ameeriklane Edward Miles viis neil päevil õnnelikult lõpule oma reisi üle ookeani purjehajal „Sturdy“. Jaht on pikk kõigest 8 meetrit ja 3 meetrit lai. Tormiste ilmadega kulutas Miles 43 päeva reisi sooritamiseks. Miles on ise ehitanud oma jahi ja tahab sellega sõita ümber maailma. Miles on juba 50 aastat vana.

— Jaan Jaago tuli Münchenis peetud elukutseliste maadlusvõistlustel seitsmendat korda maailmameistriks.

Kiiruisutamise tehnika.

Pöördesõit.

Oskus hästi pöördeid võtta ei ole vähem tähtis kui tugev otsesõit. Hea kiiruisutaja kaotab pöördel väga vähe kiirust, vahel ei kaota ta seda üldsegi.

Nagu juba varem tähendatud ei saa Norra uiskudega teha kõveraid jooni. Tõsi, minimaalne kõverus, mis raua teral ta pikkuse kohta on, lubab veidi „päenutada“ liuglemise joont, kuid õige vähe, ja pööramise tehnika jääb üldjoontes samaks, mis sirgete raudadegagi.

Moment pärast tõuget parema jalaga.

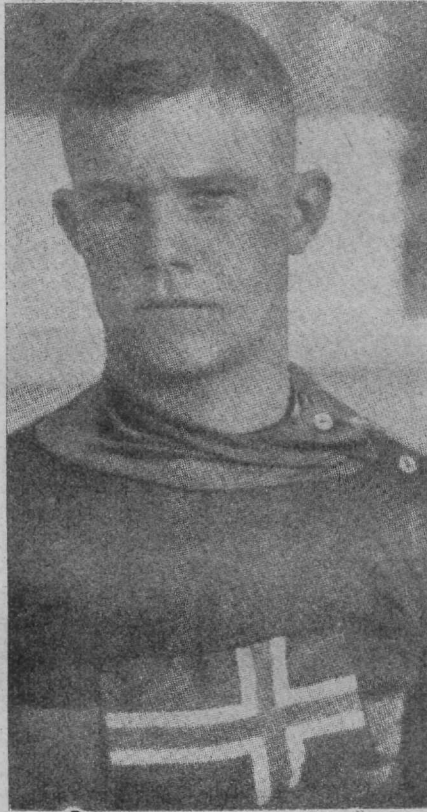
Pööre jooksuteel sünnib alati paremalt vasakule. Pöörde tehnika seisab selles, et iga uue sammu puhul asetatakse raud enam vasakule, kui eelmisel sammul. On mõistetav, et erilist raskust pakub parema jala õige asetamine jääle. Siiski tuleb veel suuremat rõhku panna vasaku jala tõukele, mis mängib peaosas võistluses tsentrifugaalse jõuga. Alates pööratõukast uisutaja viimasena parema jalaga, saadab vasaku jala ette pöörde kõveriku suunas ja seab vasaku raua ka vasemale servale.

Pärast tõuget sirgub parem jalg ja viiakse tugeva ja laia liigutusega õhust vasakust jalast ette poole, tõmmates viimase ümber kõverjoone ja paendudes veidi põlvest. Siis laskub parem jalg jääle veidi eespool vasakut, misjuures talle antakse jooksutee siseservale juhitud suun.

Peab silmas pidama, et mõlemad jalad oleksid ühekaugusel jooksutee siseservast, s. o. et parem jalg ei läheks vasakust kaugemale. Muidu lähevad jalad risti, mis toob komistuse. Parema raua õige aseta-

mine jääle kindlustab tasakaalu alalhoidmise kere võnkumistel küljele, sest et keha raskuspunkt jääb kogu aeg ühele joo- nele.

Parem raud asetatakse jääle tasa, ilma mürata ja kohe terve teraga, mitte ainult

Bernt Evensen, Norra kiiruisutamise meister ja olümpiavõitja.

tera esiotsaga. Vasak jalg, hoides alal endise suuna ja osutades tagapool ja paremalpool paremat (jalad ristuvad sel hetkel veidi), teeb tugeva tõuke, peajasjalikult raua esiotsaga. Peale tõuget, eemaldudes jääst, läheb vasak jalg paremast mööda ja laskub jääle uues suunas pöördejoonele või barjäärile.

Vasak jalg peab laskuma veidi vasakule ja ette paremast, mis sel hetkel suundub juba pöördejoonest eemale. Peale selle, kui vasak raud on lasknud jääle, teeb parem uue tõuke ja kogu liigutus kordub otsast peale senikaua, kui uisutaja jõuab sirgteele.

Kiiruisutaja kogu püü on pöördel juhitud võitlusele tsentrifugaalse jõuga, mis tahab uisutajat paisata eemale pöördejoonest. Kuid sellele vastandina on tarvis minna just pöördejoonele hästi lähedale, et mitte kaotada asjatult maad. Vastukaaluks tsentrifugaaljõule tuleb uisutajal

tugevasti kallutada keha sissepoole (vasakule). Kere kaldub kõrvale otsesuunast ja nagu on pöördud pöördejoonele või barjäärile, et anda kehale võimalikult ringlevat liikumistendentsi. Sellele püüdele aitab tugevalt kaasa parem käsi, mis küünarnukist kergelt kõverdatult teeb keha lähedal energilisi liigutusi edasitagasi. Need liigutused peavad olema rütmiliselt kooskõlastatud jalgade tööga. Vasak käsi, kui ta ei jää paigale seljale, töötab märksa

Parem jalg asetatakse uuesti jääle.

kergemalt, ainult parema käe töö tasakaalustamiseks. Mõned kiiruisutajad töötavad ka vastupidiselt kätega, s. o. vehivad vasakuga ja tasakaalustavad paremaga, kuid see ei anna nii head tasakaalu.

Nagu otseteelgi peab pöördel samm olema pikk. Sammu pikkus pöördel on igatahes pöörde järskusest ja sõidu kiirusest, kuid ei tohi ühelgi tingimusel viia uisutajat liig kaugemale. Rääkides sammupikkusest pöördel tahame meie peajasjalikult hoiatada algajat liig tihedast ja ägedast sammuvahetusest, n. n. hakkimisest, mis viib liikumise kiiruse ja rütmi kaotamisele.

Hoog peab pöördel olema laiade liigutustega, kuid väga energiline, ja siis tuleb uisutaja sirgteele otse haruldase kiirusega. Väljapaistvatel kiiruisutajatel on pöördesamm umbes 1½ korda lühem kui otsesamm.

Üldiselt on ka liigutuste tempo ja iseloom pöördel jookstava maa pikkusest. Sellel meie peatume hiljem.

Riia NMKÜ neli kaotust.

Riia NMKÜ, mis Läti tugevaim käsipalliüksus, külastas möödunud laupäeval ja pühapäeval Tallinat.

Esimesena asetused riialased võrkpallis Tallinna NMKÜ vastu. Kuna Riias võrkpalli peaaegu ei mängita, ei suutnud riialased ka mingit tugevamat konkurentsi arendada ja kaotasid abitult 3:15 ja 3:15. Surumised puudusid riialastel peaaegu täiesti.

Korvpallis kohtasid samad vastased. Tasavägise mängu juures lõpeb esimene poolaeg tallinlaste kasuks 20:19. Teisel

poolajal aga hakkasid lätlased rühkima ette. Korra juhtisid nad juba 39:29, kuid siis saavad ka tallinlased oma mängulusti tagasi ja mäng viigistatakse. Riialased hakkavad tarvitama foule, ja nende mehi kõrvaldatakse üksteise järele mängust. Lõppeks jääb neid ainult kolm tükki väljale. Siis kutsus Riia esindaja oma mehed pool minutit enne mänguaja lõppu väljalt ära. Tagajärg jäi 43:41 Tallinna NMKÜ kasuks.

Pühapäeval võistles Riia NMKÜ korvpallis Russi vastu. Kuigi lätlased olid tii- vustatud suurest revanschikirest, ei õn-

nestunud see neil ja Russ võitis päris ülekaalukalt. Esimene poolaeg lõppes tema kasuks 20:16 ja kogu mäng 31:26. Mäng oli mõlemalt poolt hea. Russi meeskonnast paistis eriti silma noorem Klõscheiko.

Võrkpalli mängisid riialased veidi paremini, kuid see ei päästnud neid tugevast kaotusest Tallinna keskkoolide koondusmeeskonna vastu. Võit kõlas 15:0, 15:3.

Riialaste külaskäigu puhul mängisid ka Kalevi ja Sport võrkpalli 15:0, 15:5, Tallinna keskkoolide koondus ja Sport korvpalli 24:18 (8:12) ja Kalevi ja Kalevipoja naiskonnad võrkpalli 15:10 ja 15:8.

Spordivägi kasvab.

Osavõturohkeid kursusi üle maa.

Üleval: Suure eduga lõppenud Kalevi maadluskursused Tallinnas. Keskel teises reas istuvad kursuste juhatajad maailmameistrid Käpp, Juks ja Vaher. Keskel: Võrkpalligrupid Rakveres. All: kehakultuuri sihtkapitali valitsuse poksikursused Pärnus. Ees viies mees vasakult kursuste juhataja V. Palm.

— Martha Norelius parandas Stokholmis oma 200 m vabaujumise rekordi 2.39,4 peale. Tema endine suursaavutus oli 2.40,6.

— Saksa võitis poksimaavõistlusel Norra 6:2.

— 201 rekordi kinnitas ära oma viimasel koosolekul Ameerika Amateur-Athletic-Union. Neist langeb 58 kergejõustikule (27 meeste, 31 naiste) ja 143 ujumisele (87 meeste, 56 naiste).

— Poola tänavuseks meistriks jalgpallis tuli Krakovi Visla, kelle tugevam konkurent oli Poznani Varta. Kolmas oli Varssavi Legja.

— Séra Martini ja Ladoumégue'i disqualifitseerimise põhjused Prantsuse spordiliidu poolt on selgunud. Nimelt on mõlemad nõudnud tasu Jaapani reisi ettevõtmiseks 14.000 franki. Liidu poolt on pakutud taskurahaks 10.000 franki, kui mehed sellega ei leppinud, kõrvaldati nad.

Rakvere kiri.

Sihtvõimlemine — volley.

Rakvere spordikomisjon on oma ülesseatud sihtidele andmas reaalselt kuju. Sihtvõimlemine tegevsporlastele esmas- ja neljapäeviti on seminari võimlas. Osavõtjaid, lubavaid noori, üle kahekümne. Vanematest meestest ainult Palgi ja Tarsch. Esimene tund on sihtvõimlemine, teine harilikult mängu- või spetsiaalaladel harjutamine. Töö on alles algusel ja tulemustest seetõttu kõnelda vara. Naiste ja meeste võimlemisgrupid algavad tööd lähemal ajal. Samuti on ka kursuste algus liginemas. Ruumide suhtes olakse läbirääkimisel linna ühiskooli juhatajaga, kooli saali kasutamiseks.

Käsi käes spordielu korraldamisega üldiselt on eriti hoogu läinud viimasel ajal volley. Harukordselt on tänava sügisel selle mängu harutamisel tööd tehtud. Varem oli sügiseti ja talveti ainult üks võistlus seminari ja gümnaasiumi (meesk.) vahel — see oli kõik.

Käesolev sügis on asjale hoopis teise lehe pöörnud. Ei ole enam volley kuulsused üksi sem. ja güm., vaid on esile kerkinud ka ühisgüm., garnison, lennukivi ja -grupp. Huvi näikse aina kasvavat: nii tahab kaitseliit ka varsti kaasa lüüa. Ja võistlebki vist lähemal ajal. Sarnase uue olukorra juures on tulemuseks hulk võistlusi õige lühikese aja jooksul. Paar nädalat tagasi korraldati keskkoolide vaheline turniir seminari võimlas, õieti eelvõistlusteks narvalaste külaskäigule. Viimane ebaõnnestus täiesti, kuid eelvõistlused kujunesid siiski huvitavaks.

Kohtasid esimestena seminari (Lille, Raam, Läht, Kokk, Kurik, Pärn) ja gümnaasiumi (Jensen, Tartu, Seidenberg, Mumme, Serbitsky, Lauri) meeskonnad. Seminar oli tugevas ülekaalus võidumees. Mäng lõppes 2:0 (geimid 15:2 ja 15:6). Teistkordne võistlus andis sama tagajärje 2:0 (geimid 15:4 ja 15:6). Kolmas katse andis tagajärje 2:1 güm. kasuks. Lõppkokkuvõttes võitis seminar 5:2 (üksikpunktes 104:66).

Ühisgümnaasiumi meeskond (Tonka, Uudeküll, Ünapuu, Senko, Sendes) kaotas gümnaasiumile 2:0 (geimid 3:15 ja 10:15).

Lõpul kohtasid ühisgümnaasiumi ja seminari naiskonnad (Käär, Vaarman, Uudeküll, Lipp, Pruks, Läte ja L. Linsi, S. Linsi, Raudsepp, Hammerdorf, Lepp, Lang) Seminar oli jällegi ülekaalukas. Esimene mäng 2:0, teine 2:0. Lõpp 4:0, punktes 60:22.

Gümnaasiumi ja ühisgümnaasiumi meeskonnades on head materjali, kuid neil puudub võimalus harjutamiseks. Seminaril on saal. Ta pidi loomulikult võitjaks olema.

Vahepeal kohtasid jälle poegl. güm. ja garnison. Mäng lõppes 25:36 eelmise kasuks.

Suurpäevaks käesoleva aasta sügisel volley võistlusseerias kujunes 28 nov., kus kohtasid seminari ja 2. suurtükiväe grupi meeskonnad. Seminari meeskonna mängijad on enamikus algajad: Läht, Gross, Kokk ja Pärn, Lille ja Raam on varem avalikel võistlustel võistelnud, omades seega parema pallikäsituse ja surumistehnika. Grupi meeskonnas esinesid seevastu endised Rakvere tuusad, kuulus trio — Lahi, Pärnik ja Pelfeldt — A-klassi mehed. Nendele seltsis veel Narva suurmeister Kütis, Kubel ja Böckler olid nooremad vennad volleys. Kes võidab? Küsimus, mida enne mängu kuidagi otsustada ei saadud. Võistluste aluks oli publikut, peaaegjalikult õpilased volley huviringkonnast, kogunenud palju.

Algas „löömine isamaa eest“. Esimene mäng lõppes 15:4. sem. kasuks, teine 15:11 grupi kasuks ja kolmas 15:5 sem. kasuks. Lõppvaatus 2:1, silmades 41:24. See oli üllatus seminari meeskonnale, kellele üldse ühtki kiirt võidutavas varem ei paistnud. Tehti veel teine mäng. Siingi võitis seminar 30:12. Silmade kasu seminaril üldse 71:36 vastu.

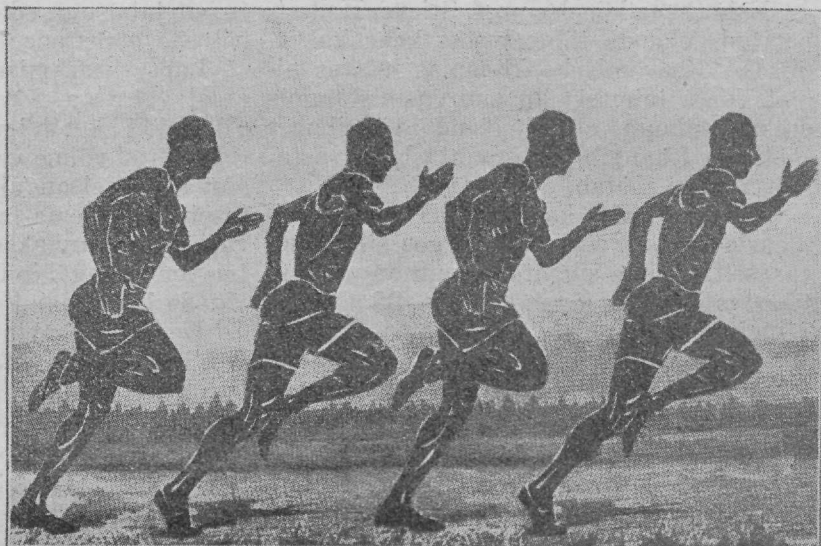
Võistlus oli huvitavamaid seni nähtuist Rakveres. Suruti mõlemalt poolt tugevasti.

Võistlus oli täieline „isamaa eest“ muna-veeretamine. Grupi kaotus, mis üllatusena mõeldav, oli tingitud mitmest asjaolust. Hulk aega pole kokku mängitud. Mäng tulevalgel aga harjumata, on midagi hullu — nagu mehed pärast rääkisid. Lähemal ajal on tasuvõistlus, küllap siis tõeline paremus selgub.

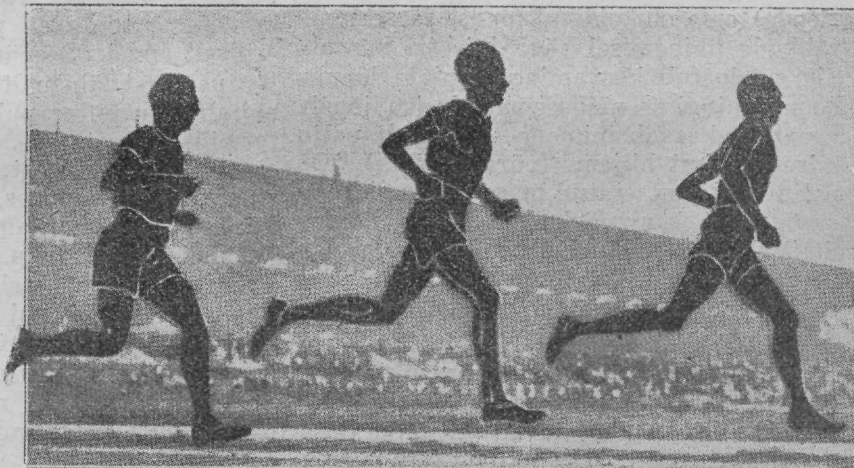
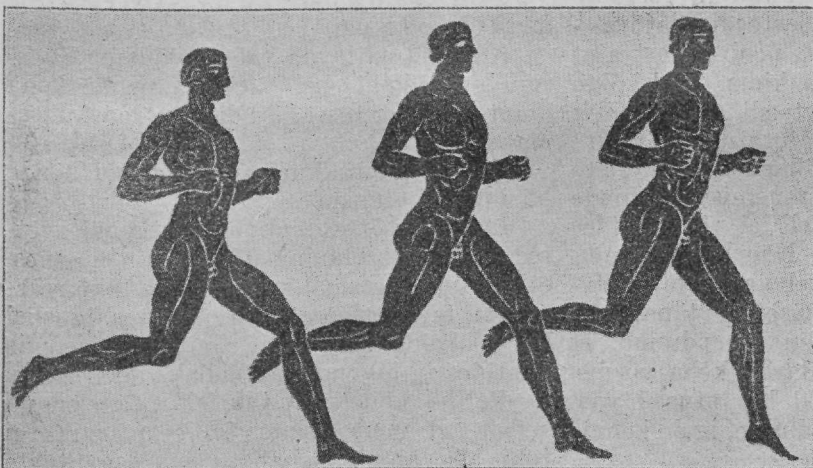
Nii tänavune volley Rakveres. Paistab, et katsutakse tungida asjasse sügavamale, haarata sisse, jõuda peensusteni mängu tehnikas ja koosmängus, milline eriti väljendus 28. võistlusil.

Ka spordis kordub kõik.

Stiili sarnadus 500 aastat enne Kristust ja praegu.

Vasakul: Kreeka kiirjooksjate stiil 500 aastat enne Kristust (antiik vaaspilt). Paremalt: Kõrnigi siluett. Ka Kõrnig jookseb lah-tise käega, ka tema samm on pikk ja kere hoiab ettepoole.

Vasakul: Vana-Kreeka kestvujooksja 400 aastat enne Kristust (antiik vaaspilt). „Aegluubi“ võtete sarnaselt on näidatud kolm jooksu-faasi. Paremalt: Vide, Ritola, Nurmi kuulsal jooksul Pariisi olümpiaadil.

Antiikaja illustreeritud spordileht oli savivaas. See kõneles selget keelt, kõigile mõistetavalt. Nagu ülesvõtja tänapäev, seisis vaasimaalija siis lähemal massile ja igapäevasele elule kui kujurid ja laulikud. Ta lõi turu jaoks, mitte üksikutele mätseenidele, ta pidi arvestama sellega, mis huvitas laiu hulki.

Meie päevini hoidunud vaaside järele otsustades pidi nõudmine nende peale olema õige suur. See pidi kestma aastasadu, kuid haripunktil seisma viiendal sajandil enne Kristust, mil spordil oli n. n. klassiline konjunktuur.

Vanad kreeklased olid sportlikult kasvatatud, nad tundsid asja, ja nende „fotograaf“ ei saanud läbi sugugi pealiskaudsusega, vaid pidi andma ka sporttehniliselt õigeid kujutusi. Antiik-kirjanikud võrdlesid sportlast arstiga ja tähendasid, et nagu arst ei saa ühevõrd tubli olla kõigil ravimisaladel, ei saa ka sportlane olla väljapaistev igal spordialal. Juba siis olid kujunenud välja oma kindlad sporttüübid, alale vastava kehaehituse, hingeelu ja tehnikaga.

Areneva tüpiseerimisega jõudsid vaa-

O.-ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-12.

Talihooajaks

kõige täielikum ladu kodu- ja välismaa sporditarbeid — suuski, liuraudu, kelke, sviitreid ja muud.

Parimad ping-pongi seaded, võimlemise ja raskejõustiku abinõud.

Kodu- ja välismaa spordikirjandus.

simaalijad välja kuni karikatuurideni. Esimalt sündis see vast ebateadlikult, kuid pärastpoole hakati teadlikult naeruvääristama ühekülgseid spordispetsialiste, kes olid kaldunud kõrvale atleedi harmoonilisest ideaaltüübist.

Klassilisel ajal sarnanes nii mõnigi spordiala oma praegusele järeletulijale, mõnigi selleaegne pilt oleks võinud tekkida tänapäeva modelli järele, klassilise aja spordi-siluett on vaevalt eraldatav praegusest.

— Euroopa esivõistluseks murdmaajooksus tahab Prantsuse spordiliit muuta senise igakevadise kuue rahvuse murdmaavõistluse, millest teatavasti Prantsuse, Inglise, Schoti, Wales, Iiri ja Belgia osa võtsid. Esivõistlus sünniks märtsikuus.

— Itaalia-Hollandi jalgpalli-maavõistlus andis Milaanos võidu kodumaalastele 3:2. Hollandlased saavutasid 17. min. Tapi läbi esimese värava, mille Libonatti tasus minut hiljem peaga. 38. min. löid itaallased ise endile kogemata värava, nii et hollandlased juhtisid poolajaks 2:1. Teisel poolajal olid itaallased ülekaalus. Libonatti väravaga 48. min. ja Baloncieri penaltyga tulid nad võidule. Vahekohtunikuks oli austerlane Braun.

Saksa sportarstide päev Kölnis.

Nimetatud päeva neli peaettekannet keerlesid ühe ja sama punkti ümber: kehaliste harjutuste mõju keha kasvamises.

Esimesena kõneles prof. Stieve, Hallest, päritud eelduste tähendusest keha kasvamises. Kasvamiseks kitsamas mõttes nimet. kogu inimterviku suurenemist, mis seeläbi toimub, et inimolend välisilmast toiduained hangib ja orgaanitarbeile vastavalt ümber töötab.

Inimese keha kasvab igas suunas dimensiooniliselt, siiski mitte igas sihis ühetasaselt. Kõige silmatorkavam on pikkuse kasvamine. See jõuab aga 18—25 a. vahel mingisse paigalseisu. Kogu oma suurima saavutusvõimete aegu kuni 50 eluaastani, omab inimkeha kindla suuruse, mis, nagu uurimused tõendavad, päritud näib olevat, mis iga tõu ja raassi juures ju seesmiselt enam-vähem piiritletud.

Igal juhul peame aga toetuma tänapäeva teaduslikele alustele, et ta on paljukülgsest mõjutatud. Aga mitte ainult keha suurus kui niisugune pole pärandatud, vaid ka kogu areng kui säärane. Näeme, et inimidu (loode) oma elukoidikul muna- ja seemnerakkude ühinemisel väga kiiresti kasvab. Siis aeglustub kasvamine, kuni ta lõpuks hoopis mingisse näilisse paigalseisu jõuab. Emaius kasvab inimene suhteliselt palju kiiremini kui hiljem (pärast sündi). On palju kordi katsetatud lapse kasvamist pärast sündi kasvajärkudesse aja mõttes liigitada. Sarnaste jaotuste vastu on palju vastuväiteid, seepärast ei või tänapäev öelda, kas need jaotused õiged või üldse võimalikud.

Keha kasvab ainult siis võrdsuhteliselt, kui kõik tema osad proportsioonis ja õiged, kui eriti näärmed eristavad vedelikke verre orgaanitarbeliselt. Kasvuareng võib muutuda õige tunduvalt välistegurite tõttu. Sarnased välised tegurid on kehaline tegevus, toitmine ja ümbrustingimused. Kehaline tegevus mõjutab, nagu vastavad kogemused näitavad, mitte nii suurel määral pikkuse, kui laiuse, tugevuse kasvamist. Kas keha lõpulikku pikkust kehaharjutuste kaudu üldse suurendada saab, on äärmiselt küsitav. Kindel on aga, et laiuses, ümbermõõdus küll.

Määratu tähtsusega on aga toitmine kasvamise arengus. Küllaldane toitmine edendab kasvamist, nälgitamine aga takistab, nagu tähelepanekud kinnitavad Saksa ja Vene revolutsioonigaegsete laste juures.

Üldiselt mõjub toitlustingimuste halvenemine väga vähe pikkusele, küll aga mahlale ja raskusele. Iseäranis tähtis on, et ebasoodsad välised mõjud, iseäranis kauane istumine ja vaimline ülepingutus, nagu see esineb tänapäeva koolis, äärmiselt kahjulikult õpilase kasvamisele mõjuvad.

Siiski on võimalik pärast kooli seda kahjulikku mõju kõrvaldada. Igal juhul on võimalik õpilase vaimlisi võimeid välja arendada, nagu seda vajab temalt pärastine elu, ilma et seejuures tema keha äärmiselt raskelt kannataks.

Ortopeediliselt vaatekohalt kõneles prof. Spitzky — Viinist. Ta vaatles kehaliste harjutuste mõju kasvamisele enne kooli aega, juhtides tähelepanu päriusõpetusele, mille järgi meie juba päritud kehaehitust ainult vähe võime muuta. Aga kui palju inimesi jõuab üldse kõrgemale astmele, mida ta võiks saavutada eelduste kohaselt!

On seega meie püha kohus, tänapäeva

generatsiooni kõigi meil olevate vahenditega mõjutada. Kas me üldiselt kogu oma vahenditega ja meetoditega suudame mõjuvalt inimsugu edasi viia, jäägu tulevaste põlvete otsustada.

Lapse arenemise võime märkida kaks faasi: keha püstiajamine ja edasiliikumine. Arvukate valguspiltide põhjal võime veenduda, et halveim kõigist keha seisanguist, olukordadest, on isteseisang. Tema manab esile selgrookõverusi ja need tuuakse isegi kooli kaasa. Lastele on mäng ainuke õige vahend nimet. vigade kõrvaldamiseks.

Kõik välteharjutused ja saavutused on siin kahjulikud, eitatavad. Kool oma pikkestumistööga on õpilase paljude kehavigade juures suurim kaassüüdlane.

Ummikust väljapääsuks tuleb nõuda kõikides koolides, kõikides klassides iga päev 1 tund mängu, keh. kasvatust.

Prof. Kaup (Münchenist) kõneles kehaliste harjutuste mõjust puberteedi ajajärgus. Ümbruse välismõjud ja eelduste arenemine torkavad puberteedi ajajärgus eriliselt silma. Seepärast peab sellest ajajärgust just lähemalt rääkima. Eel kõige näitab kasvamine puberteedi ajal erilist tormilist hüpet; see, mõjutatud näärmete sisemis. eristumisest, ilmeneb suguliste näärmete kasvamises, arenemises. Nende küsimuste puudutamisel ei või vaikes mõöduda kutsevalikust. Näeme ju, et elukutse selgesti mõjutab keha arenemist. Kehaharjutused on kui pääsetee tänapäeva ühekülgsest tööst. Oleme veendunud, et kehaharjutused kujundavad keha vorme. Selleks peavad aga need harjutused vastama igale kutsele, vanadusele, igale kehale sobivana!

Organismis ei tegutse mingi tardunud tukkum, vaid välgas tegevus, distsipliin. Sellest tuleb ka, et mitmesugused inimesed, mitmesuguseist elukutseist, samas vanaduses ja soos, ühe tardunud distsipliini kohaselt pole kujunenud, vaid oma isiklikele, sisemisele orgaanijõududele vastavalt.

Kehaehituse kuju pole surutud täpsesse ühte vormi, ometi ei muutu ta igasugu ärrituste mõjul veel, vaid ta areneb toitmise ja kasvuärrituste mõjule vastavalt. Meie tegevus, püüd olgu suunitud keha konstitutsiooni parandamisele.

On tarvis kehaarendamise kohustus maksma panna, kus juures peab lähteks ja lõpueesmärgiks olema terve, normaalimene arendamine. Münchenis vastavad katsed on annud silmapaistvaid tagajärgi. Kuid riik on olnud ja jäänud selles küsimuses ikka passiivseks, tagasihoidlikuks. Nii puudub ikka seadustega kindlaks määratud pant noorusele!

Meie, sportarstid, kui rahva tervise hoidjad, omame seega põhjust ühes võimlemis- ja spordiseltidega ikka uuesti ja uuesti avalikku tähelepanu sellele juhtida, kui tarvilik on ellu viia seaduslikult kehaarendamise kohustus.

Kehaharjutuste mõju täiskasvanu organismile käsitles eradotsent dr. Kohlrausch.

Kujulised muundumised, millised läbis- tab meie keha oma kasvuarengus, ilmenevad selgesti naha, kontide ja lihaste juures. Nahk muutub paljude mõjude tõttu, ise-

äranis aga treeningu kaudu. Erilise tähenduse omab alusnaha rasvakoe arenemine.

Väga tagasihoidlik, vähene sportiline tegevus, ei mõju mitte lahjendavalt, rasva eemaldavalt, ennem minnakse paksemaks, kuigi kehaliselt võimeküllasemaks. Mõõdukate keh. harjutuste kaudu saab vähem rasva kõrvaldada kui higistamise ja kuumade vannidega, nimelt kogemusliselt 5—6 kg, seejuures tugevneb funktsioonivõime, teoenergia silmanähtavalt.

Käsi käes võib tugevate higistamiste ja vannide kõrval kestvalt keh. harjutusi, sporti edasi harrastada, ilma et see avaldaks organismile kahjulikku mõju.

Kondi pikkusekasvule avaldab sport harva halba mõju. Kõrvalekaldumised esinevad ainult eriliselt tugevate funktsiooniärrituste tõttu, nagu O-jalad igapäevase ratsutamise või vara jalgpallimängima hakanute juures.

Lihastik suhtub väga mitmesuguselt keh. harjutustele. Välte- ja kiirharjutused ei tugevnda teda mitte, küll aga jõu- harjutused. See seisab selles, et tugevnevad üksikud lihaskiud, kuna uute lihaskiudude juurde- kasvu tänapäevani pole võimalik olnud leiutada.

Kidurad näitavad vähe kalduvusi lihastiku omandamiseks, aga ka nende keha muutub sportimise järeldeusena teovõimsamaks.

Elavad läbirääkimised tõendasid nende küsimuste elulisust.

Iseäranis õpetlikud olid röntgenülevõtted viimasest olümpiaadist. Siin ilmenes, et paljude spetsiaal-sportarude üliharrastamise tagajärjena võis palju haiguslisi kõrvalekaldumisi kõige mitmekesisemais kontides ja liigendites kindlaks määrata.

Paljud kõnelejad juhtisid tähelepanu sellele, et meie peamiseks eesmärgiks ei tohi olla ainult kehaliste suursaavutuste õhutamise ja loomine, vaid palju enam tasavõrdse, harmoonilise kehaterviku arendamine vanade kreeklaste mõisteis, mille suurepärasmaks harjutusteks spordis kergejõustiku kümnevõitlus.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud
spordi ja võimlemise abinõusid.

Midinettide teatejooks.

Pariisi moeäride naisteenijatel — midinettidel — on kombeks kadripäeval korraldada moeäride vahelist teatejooksu- võistlust Pariisi tänavatel. Tänavu sündis see haruldaset suure huvi tähe all. Pealtvaatajad ei olnud mitte sedavõrd vaimustatud jooksjate sportlikust saavutusest, kui seejuures väljenduvast naiselikust ilust. Tüdrukud ilmusid jooksule edevas ametriietuses ja ulatasid teatepulga asemel üksteisele väikese kübarakarbi. 12-liikmelistest naiskondadest tuli võitjaks firma „Jenny“ „Louvre'i suurärj ees.

Kaks põletispunkti.

Kehakasvatuse instituudist ja Tartu „revolutsioonist“.

Toimetus annab ruumi ridadele, millede kõigi avaldustega ta ei ühine.

Praegu, mil Tartu teeb Eesti spordi aja-loos ennenägematut revolutsiooni, oleks mitte üksi moodne, vaid koguni nagu kangelaslik olla tartlane. Säärane revolutsiooniline vemp, nagu teda Tartu teinud — lõpetades läbikäimise keskliiduga, oleks mind igal teisel asjade olukorral teinud väga ägedaks tartlaseks, kuid nüüüd pean kahjuks asuma „kahe frondi vahele“ — nii umbes Tapale, mis on siiski lähem Tallinnale kui Tartule.

Vähendamata Tartu kui kodumaa teise spordilinna tähtsust Tallinna järel, ei taha loobuda väitest, et spordi mõiste ja sportlik elamus on tartlastel mõnelgi korral lokaliseerunud kehaosas, kus on enam pehmet liha ja vähem aju.

Siiski — nimelt eelmise pehendamiseks: tartlased oskavad vahetevahel rabada oma aatellikusega, mille värskust neilt kohe ei tahaks võtta. Tartu ülikooli juure on asutatud kehalise kasvatusse instituut ja selle instituudi asutamise järelmõjuna (või selle asutamise põhjusena?) kirjutas Tartu prof. K. Konik ühes pealinna lehes hiljuti „Uus aade on saanud paratamatuks“ ja selle pealkirja all muu seas järgmist: „Euroopa rahvaste eetilise renessansi lähenemise tundemärgid paistavad välja sellest, et ikka rohkem hakatakse lugu pidama ja hindama looduse ja elu seadusi. Antiikaja kehalikultuur on uuesti tõusmas väärilisele kohale. Ladina vanasõna, et terves kehas on terve vaim, hakkab jälle mõjule pääsma. (T. Kivi sõrendus.) Terve inimene, kelle instinktid ei ole mitte tumestatud kunstlike moraalsüsteemide läbi ja kelle südametunnistus ei ole kihvitatud loomuvastase ja haiglase eluga, paendub kindlasti looduse seaduste alla ja püüab neid täita oma eluvormi raamides.“

Nii on see „uus paratamatu aade“, mida Eestisse „Spordileht“ toonud kümnekonna aasta eest juba oma esimestest numbritest peale, viimaks kehakasvatuse instituudi asutamise aastal leidnud ametliku väljakuulutamise ka Tartu poolt. Nii see, kui ka praegune Tartu „revolutsioon“ on kokku kaks rõõmustavat nähet, mida eestkätt tuleb aina tervitada. Lahkuminekuks seisukohtades tulevad aga tagantkätt: asjade teostamise viisis. Prof. Konik on nüüd kindlalt kristalliseerunud antiikaja kehalikultuurile lähenemiseni ja olles esimene mees teaduskonnas, kuhu kuulub kehakasvatuse instituut, annab ta ka sihtjooni, kuidas sellele kehalikultuurile veel täielikumal määral tuleb läheneda kehakasvatuse uutel üliõpilastel. Instituudi töötamise viisist on ulatunud juba nii palju esile, et seda ei saa paremalgi tahtmisel hinnata muuks kui puudulikuks. See eetiline „renessans“, mille aluste seas tähtsal kohal kehalikultuur, on k. k. instituudis praegu korralduselt ja õpetuselt lähedane mõnele aleviku tuletoorjesele, kus asja sisuks kiivriälge ja selle järel siis pisut ka muud. Et meie kehalikultuuril on alust, seda ilmutab instituudi õpilastekogu, mis kvaliteedilt vast parem välismaade esimestegi kehakasva-

tuse ülikoolide keskmisest tasapinnast. Eriti kvalifitseeritud liik õpilastest on instituudi ohvitseridest üliõpilased, kes lõpetanud s.-v. õppeasutuste kehalise kasvatusse kursused. Skandaalne on kui need mehed kehalikultuuri praktilistel aladel instituudis midagi juure ei õpi, nagu seda võib võrdlemisi julgelt eeldada möödunud semestri kogemustel. Selle juures on kehalikultuur ala, mis nõuab teooriat kõige tihedamalt koos selle praktilise käsitamisega, kuid ka seda asja kinnitavat teooriat ei saa instituudil oodata tema praegusel korraldusel.

Kui kümnekonna aasta pikkuse järel-sammumisega on jõutud kehalikultuuri tõstmiseks „väärilisele kohale“ hüüdsõnaliselt, siis võime oma optimismi põhjal loota julgelt, et kümme aastat hiljem selle hüüdsõna järel instituudis talitatakse ka tegelikult. On ju uskuda, et sõna ja aeg koos asja arendavad paremini kui sõna üksi. Võiks loota, et lähemal ajal instituudi küsimuste juure sõnaliselt veel uuesti ja lähemalt asutakse, et hõlpsamalt välja jõuda suuremat edukust tagavale suunale instituudi töös.

Siirdudes teisele — enam päevahuvilisele põletispunktile, milleks on Tartu „revolutsioon“, ei saa esimesena jätta märkimata, et selles on vähe ainet ja palju üles peksetud vahtu. Küsimuses, mille algus ja seisukoht sellele toodud Spl. eelmises numbris, pidas Tartu organisatsioonide „rahvuskogu“ oma teise istungi 7. dets. Tartu raekoja saalis. Päevakorra esimene punkt oli maikuul korraldatava spordipäeva kava kokkuseadmine. Eeldustelt peaks see spordipäev tulema Eesti suuremaid. Seda päeva viimast omadust rikkumata ei oleks siiski just tarvilik, et rongikäikusid peaks olema mitu ja päev koormataks üle demonstratsioonide ja võistlustega liig paljudel aladel. Kas ei ole usutav, et dshiu-dshitsu pakub spordiväljal vaatajatele sama palju kui sõrme venitamine? Ja miks siis välja jätta see viimane, kui tahetakse olla laitmatult paljukülgne?

„Operett raekojas“ — see võiks olla pealkirjaks arutusele frondi olukorrast Tartu sõjas Tallinna vastu. Et asja püüti lavastada tõsiselt, siis oli ta seda enam huumori sisaldav. Paistis küll läbi, et mehed olid heidutatud püsivast vaikimisest, millega keskliit vastu võtnud Tartu protestipaberid. Ei olnud Tallinnast kirjalikku vastust ega ka esindajat, kes oleks üksi kõnelenud kogu ühinenud Tartu vastu. Oli ka vast parem, sest esindaja kõned ja kommentaarid oleks mõjunud vast nalja ülesoolamisena.

Aruannetes kõneldi, et üksikud organisatsioonid vapralt pidanud kinni sõjaseisukorra alalhoidmisest. Nii on Ekraveliidi tegelasel, kes „sõja ajal“ pidi korraldama Tartus kohtunikude kursusi, tulnud tagasi pöörata millegita. Kuid, lubatagu, mis on Ekraveliidi tegemist, et Tartu organisatsioonid nõuavad kusagilt olematuid summamid spordiväljade ehitamiseks?

Tartu praegune nälg kroonu toetuse järele väljade ehitamiseks on peaaegu patoloogiline. Ja oleks seda toetust kogu riigigi kohta olemas sel määral, nagu seda soovib üksi Tartu! Kõnelemata sellest, et need soovid ja protestid on esitatud nii umbropsu, nagu seda saab olla eriti. Õige on, et

Tallinna üksikutele organisatsioonidele on väljasid, mis üksikult vast paremad kõigist Tartu väljadest kokku, kuid see on nende organisatsioonide eneste töö tulemus. Ka on õige, et mitmel provintsi linnakeste organisatsioonidele on paremaid väljasid kui Tartu omadel, kuid need provintsi organisatsioonid on omale väljad loonud kaugelt vähema toetusega kui seda juba seni on saanud Tartu. Üksi kroonu toetusele rajamine on mitmel juhul ju tunnistus enese jõuetuse kohta.

Ei võiks arvata, et praegusel olukorral keskliidul leiduks võimalus tartlaste uisapäisa ette võetud protesteerimise rahuldamiseks. Küll võiks arvata, et tartlased ise jõuavad pettumusele oma talitusviisi kohta. Praegune olukord ei ole liitudele eriti kuigi mõjuv, vaid vastuoksa — läbikäimisest ja võistlemisest eemalolekuga halvavad Tartu organisatsioonid oma liikmete tegevust, mis Tartu spordiliikumisele võib tähendada vähjakäiku.

Juhtnöörid sõja edaspidisel kestmisel organisatsioonidele olid sel koosolekul, et võimalikkudele kirjadele liitunud organisatsioonidele viimased vastaks viisakalt teatega: sõja edasikestmise tõttu ei saa meie asjalikult vastata.

Säärane on praegune olukord Tartus.

Toomas Kivi.

Igasugused
spordiabinõud.

Spordiseltsidele sõja-
väelastele ja koolidele
hinnaalandus.

Kaubamaja

„Sport“

Tallinn, Narva mnt. 19,
kõnefr. 23-00.

Saksa spordiüliõpilased streigivad.

Berliini kehalise kasvatusse üliõpilased on hakanud streikima, ei ilmu enam õppetöele, peavad metsades salakoosolekuid ja saadavad delegaate läbirääkimistesse ülikooli juhatusega.

— Helsingi ujumisbasseinis peetud võistlustel ujus Ada Onnela 100 m vabalt 1.23,5 ja Greta Nyman 200 m rinnuli 3.32,3. V. Mattsson võitis 200 m vabalt meestele 2.47,5.

Kilde kehakasvatuse instituudist.

Ajalehtedes ilmus väikene märkus: „Haridusministeerium olla ülikooli valitusele pannud ette nimetada arstiteaduskonna kehalise kasvatuse osakonda „Kehalise kasvatuse instituudiks“.

See teade lagunes kehakasvatavate seas laiali kui külgehakkav haigus, millest igaüks püüdis vabaneda. Kes tahtis olla „instituutlane“? Ei, seda ei tahtnud keegi. See oleks umbes samasugune võrdlus kui algkool — lasteaed.

Põlevamaks päevaküsimuseks on praegu vormiküsimus. Milline peab olema „kehakasvatavate“ esitusvorm. Kaaluti küll kõikesuguseid kavandeid, aga ei leitud kuhugi kokkulepet. Olid ju küll kõik vikerkaare värvid. Oli küll ka üks kavand võetud vastu, aga oh õnnetust — ü. s. „Liivika“ võttis ta meie nina alt ära. Pühi aga jälle suu puhtaks ja otsi uut.

Igatahes uutest kavanditest läheb küll läbi vist see, mis tuletab oma värvide poolest „sebrat“ meele. Aga ootame ja loodame, et tuleb kord aeg, millal võib üldse esineda ilma riieteta. See lahendaks vist kõige kergemine tülküsimuse.

Juba ammugi on ülikooli taha tekkinud mingisugune hoone, mis kui „Susanne“ oma sarikaist liikmeid taeva poole sirutab, ja mida katab õrn loorikene plekk-katuse näol. See olevat tulevane kehakasvatuse „võimla“. Kurjad keeled räägivad, et tolle võimla haldjas olla salalepingus Tallinna Ülemiste vanakesega, sest see ei tahtvat, et Tartu niipea valmis saab. Sest kuhu jääks siis pealinn oma Töölisvõimlaga.

Mõned Tartu vanemad võsud ja aadlipreilid ootavad küll, millal taevast tuld ja tõrva sülitab nende üleannetute kaela, kes nii paljasääri mööda tänavaid jooksevad ja ausate linnakodanikkude rahu rikuvad. Nimelt jooksevad laupäeviti osakonna õpilased mööda tänavaid murdmaad. Ei ole haruldane nähe, kui kusagil väravas kojamees luuaga ootab, et neid jumalavallatuid „preilide“ käsul karistada.

On tekkinud rahva seas arvamine, et Tartu vangimajadest olla väljakaranud rida nais- ja meeskurjategijaid. Sest on nähtud mööda tänavaid halles vangirüüs mehi ja naisi jooksmas. Et vaata kas ligidalt või kaugelt, ikka on hallid püksid ja pluus — täitsa vangi ülikond.

Aga oh seda naeru ja vihastamist küll kui kuulatakse, et jälle see jumalavits „kehakasvatuse osakond“ omal järjekorralisel murdmaajooksul läbi uulitsate jookseb.

Sa vaene Tartu — saad küll imet näha. On küll sõlmitud igasugused „Locarno“ lepingud ja igasugused paktid. Aga siiski on sõjajumalal Marsil tegemist „kehakasvatavate“ kahe soopole vahel. Nimelt ei taha mingil tingimisel 18 naist olla vähemad, kui 28 meest oma õiguste poolest. Oma võimete demonstratsioonina korraldasid nemad ahju otsas riiete näituse, kus muidugi figureerisid ainult meeste riided.

Kus aga mehed sellega leppisid, järgmine päev tuli oma „trump“ mängida välja. Nimelt tehti spaleer, tütarlaste kingadest, teiselt korralt kuni alla trepini, iga üksiku kinga vahet 5 meetrit. Kuid sellega ei lepitud, visati veel garderoobi pudeli täis pisargaasi.

Tunni lõpul oli muidugi kisa suurem kui kunagi enne, millele seltsisid veel pisarate ojad, mis nendest silmakestest alla voolasid.

Kojanaine olla kirunud: „Ts-kae, om uus Emajõgi, või mis? ja pühkinud tükk aega enne kui suutis kuivatada pisarate jäljed.

On tekkinud teatav streik saunade vastu. Käi kaks korda nädalas saunas ja seda kõik omal kulul. See mõjub tasku peale ja ometi makstakse 5 krooni praktikumimaksu.

Räägitakse, et mõned seda saunaastrandust oma isiklikuks kasuks pruugivad. Saadetakse koju arved 6 korda nädalas saun 60 s. kokku 3 kr. 60 s. Igatahes täiesti lubatud võte.

Eks meil Eestiski hakkab n. n. „noorendamine“ end lööma läbi. Juba teeb prof. Puusep katseid oinastega jne. Ka „kehakasvatavate“ seas hakkavad taudi tundemärgid end avaldama.

Nimelt ilmus meile kõigile tuntud suusataja, kes muidu oma vurre ja habet alati armastas keerutada ja korras hoida, üks-päev meie keskele, ja oh üllatust ja imet, täitsa tundmatuna, tema ilusad vurrud ja habe olid — äraaetud.

Uskusime küll kõik nägevat „Fata Morgana“t, aga mis tõsi see tõsi. Räägitakse, et siin olla ka tegemist teatava noorendamise katsega...

— 412.819 krooni on olnud möödunud aastal Rootsi jalgpalli-esivõistluste sissetulek, millest liidule langes 26.771 kr.

SHOKOLAADI-
KOMPVEKI- JA
BISKVIIDITEHAS

R.
KLAUSSON

TALLINN
JAHU T. 5
TELEF. 19-05

SOOVITAB

suures valikus laialt tuntud monpasse- ja shokolaadi kompvekke, biskviiti ning kohvi.

Jõuluostul

ärge unustage, et Tallinnas asub Pikal tänaval nr. 29 vaneim muusikatarvete eriairi Eestis

Eugen Brandt

B. Rosenholm

Pika ja Rataskaevu tänava nurgal, 2

Suures väljavalikus:

raua ja puusepa tööriistu, ehituse lukke, hingesid, kruvisid ja naelu, mööbli lukke, silte, habeme-, tasku-, köögi- ja lauanuge; juukse ja habemelõikamise masinaid; Rootsi priimuseid ja jootmise lampe; triikmasinaid, lihahakkimisemasinaid, kalapüügi tarbeid, aiatööriistu; jalgpalle jne. Ameerika pesuväänamise masinaid, Ameerika pesurulle, koksi ia petroleumi ahjusid, liuraudu.

Kõnetr. 31-00

Kõnetr. 31-00

«Ovomaltine»

on väärtuslikumatest toiduainetest kontsentreeritud loomulik jõutoit, heamaiõuline ja kergesti seediv, aitab suurendada vaimlist ja kehalist vastupidavust ja töövõimet

OVOMALTINE

kosutab ka teid

Dr. A. Wander A-G, Bern, Schweiz.

Müügil kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Ladu: A. S. »Ephag«, Tallinn, Harju t. 41, ja Narva mnt. 42.
Tartus: Lille tän. 1.